

Rok 1953

Nejvýznamnější událostí tohoto roku byla **Měnová reforma**. Znamenala zrušení lístkového systému, který „oblažoval“ lidi od prosince 1939. Všechno zboží se od 1. 6. 1953 začalo prodávat volně. Nové peníze se měnily občanům za staré na MNV ve Starém Městě. Výměnu prováděli úředníci státní spořitelny z Moravské Třebové a to v poměru 1:50. Byly to peníze, které občané měli volně doma, neměli je ve spořitelně. Za starou stokorunu se tedy dostaly 2 Kčs nové. Mnozí občané měli doma velké peněžní částky. Například důchodce Stanislav Kabát měnil 95 000 Kčs, což byla největší částka, kterou měl jednotlivec doma a dostal tedy za ně v nové měně 1 900 Kčs.

Ceny potravin, šatstva, obuvi a jiných spotřebních věcí byly nově stanoveny. Nové ceníky přinesl denní tisk. Jen některé nevýznamné zboží bylo přeceněno v poměru 1:5, většina potravin měla poměr horší.

Zvýhodnění výměny peněz nastalo u vkladů. Vklady do 2000 Kčs byly přepočteny v poměru 1:5. Vklady nad 2 000 Kčs byly v stále se horšícím poměru odstupňovány. Ti co měli peníze doma na to doplatili. Že se něco chystá, bylo patrné už v květnu, kdy v hostinci nebylo možné koupit celou láhev rumu (stál ve staré měně 600 Kčs) nebo jiného likéru. Hostinští mohli hostům prodávat jen množství, které host zkonsumoval v hostinci. Poslední týden platil všude všeobecný zákaz prodeje lihovin ve velkém.

31. 5. 1953 objížděla všechny Jednoty auta a odebírala vedoucím Jednot všechny finanční prostředky, aby nebylo možno po vyhlášení reformy ještě zhodnotiti staré peníze za určité zboží. Na zboží dostali vedoucí hned nové ceníky, takže v pondělí bylo možno vidět, jak lidé platí nové ceny za zboží starými penězi v poměru 1:50. Například za krabičku zápalek, v nové měně 20hal, bylo nutno zaplatit 50krát víc ve starých penězích, tj. 10 Kčs a například za pivo 200 Kčs. Lidé si to hned dost dobře nedovedli srovnat ve svých hlavách.

Nová měna měla vést hlavně k ozdravení národního hospodářství při přechodu na bezlístkový systém. Platy dělníků a zaměstnanců byly většinou přepočteny v poměru 1:5.

6. 1. 1953 byl Jaroslav Spíchal č. p. 117 shledán **špatným hospodářem**, který neplní dodávky. Rada MNV se rozhodla zbavit ho přídelu zemědělské usedlosti a přidělit jeho pozemky do nuceného nájmu zemědělcům soukromého sektoru, u kterých jsou

předpoklady, že práci zvládnou. Potrestali ho ještě za špatné hospodaření nepodmíněným trestem.

V tomto roce byla velká **kalamita s mlékem**. Soukromý sektor neplnil dodávky a někteří si ještě kupovali mléko v obchodě. Proto MNV předal vedení prodejny seznam neplničů, kterým bylo zakázáno prodávat mléko a máslo.

31. 5. 1953 byly **obecní lesy** předány právně do správy Československých státních lesů v Moravské Třebové.

MNV a JZD ve Starém Městě **soutěžili** s MNV a JZD v Radišově. Byla to řada ekonomických kritérií na pomoc plnění hospodářských plánů jak v rostlinné tak i v živočišné výrobě.

Ve žních byl **nedostatek elektrické energie**, proto musel být plánován i odběr. Bylo zakázáno používat elektřinu například k řezání dřeva v době výmlatu obilí. Soukromý sektor mohl k mlácení odebírat elektrickou energii jen v době od 20. do 6. hodiny příštího dne, tj. jen v noci.

Zaváděly se **pokrokové metody v zemědělství**, jako bylo setí křížové. Jednalo se o ponechání co nejmenšího volného prostoru pro růst plevelů. Obilí mělo zadusit plevel a ne opačně. Dalším byla hnízdová výsadba brambor, doopylování žita tzn. že v době plného květu žita byl nesen na úrovni klasů několik metrů dlouhý provaz, který jakoby pomáhal vyklepávat pyl z květu na květ. Tím mělo být dosaženo plnosti klasů, zrnka neměla v klasu chybět. Další metodou bylo rozdojování, tzn. u krav byla prováděna masáž vemene.

Kancelář JZD byla původně umístěna na MNV v 1. patře v druhé místnosti s oknem na sever. Od 1. 3. 1953 byla přestěhována na č. p. 121 do západní obytné části domu. V přední části domu, v bývalém německém hostinci bylo skladiště různého materiálu a osiv JZD.

JZD převzalo kovárnu, Jan Kubíček byl přijat jako zaměstnanec, jelikož byl dobrým a všestranným odborníkem. Stroje a zařízení odkoupilo JZD. Měl stanovený fixní plat za 8 hodin 5 500 Kčs plus další přesčasové hodiny.

V květnu z 8. na 9. 5. se tak náhle ochladilo, že do rána **napadlo asi 15 cm sněhu** do kvetoucích ovocných stromů. Bohu díky sněh během dne téměř roztál. Úroda ovoce nebyla touto hříčkou přírody nijak dotčena.

Do funkce knihovníka místní lidové knihovny nastoupil od 1. 1. 1953 Josef Kumstát. **Knihovna** měla k 1. 1. 1953 475 knih. Půjčovalo se každou neděli od 9 do 11 hodin.

V roce 1953 byly vydávány **vesnické noviny**. Tuto agitační práci měli na starosti hlavně učitelé.

Žňové hlídky v roce 1953 pokračovaly podle receptu z minulých let.

JZD byla v palbě domácí i zahraniční propagandy, která se snažila napáchat co nejvíce škod ať už morálních nebo hmotných. Na okrese vzniklo i **několik požárů stohů**, které byly založeny kriminálními živly. ONV nařídil proto představenstvům JZD, aby dala střežit stohy slámy vlastními hlídači. Bylo to nákladné a nebylo možné sehnat hlídače, který by chtěl hlídat hlavně v zimních měsících.

I přes různé obtíže, patřilo naše JZD v letošním roce k nejlepším družstvům na okrese, po stránce hospodářských výsledků. Soukromí zemědělci neplnili dodávky mléka ani brambor.

V 50. letech v aeroklubech nastalo období reorganizací. Nejdříve byla v roce 1951 založena organizace Doslet a v roce 1953 byl **založen Svazarm** (Svaz pro spolupráci s armádou), kdy aerokluby přešly pod tuto organizaci stejně jako ostatní technické sporty.

5. 3. 1953 **zemřel Josef Vissarionovič Stalin** předseda Rady ministrů Sovětského svazu. Na veřejných budovách byly vyvěšeny smuteční vlajky až do 8. 3. 1953 do dne pohřbu. Náš národ ztratil v soudruhu Stalinovi nejlepšího přítele a učitele.

14. 3. 1953 **umřel první dělnický prezident Klement Gottwald**. Opět zavlály smuteční vlajky. 19. 3. 1953 v den pohřbu se střídali u symbolického katafalku jako čestná stráž zástupci masových organizací a pionýři. Velké množství občanů se shromáždilo před budovou školy v odpoledních hodinách a společně vyslechli průběh pohřbu z rozhlasu. Po něm nastoupil prezident Antonín Zápotocký.

Kulturní události:

- 1. 5. 1953 **Oslavy 1. máje** - JZD připravilo alegorický vůz, na kterém se vezly školní děti. Ostatní občané jeli autobusem a v Moravské Třebové se zařadili do průvodu.
- 8. 5. 1953 Byla konána **oslava státního svátku**. Byla svolána veřejná schůze MNV do sálu U Kupsů. Žáci národní školy měli kulturní program.
- 9. 5. 1953 V 10:00 byl organizován **Běh vítězství**, kterého se účastnily školní děti a někteří příslušníci mládeže. Start i cíl byly před MNV. Nejednalo se nikdy při těchto bězích o nejrychlejšího běžce, ale o masový běh v přiměřeném tempu.
- 8. 6. 1953 TJ – byl oslaven **Mezinárodní den dětí**. Děti měly program ráno i odpoledne. Ráno pochodovaly v průvodu od školy na hřiště, kde v hrách a písních strávily celé dopoledne. Odpoledne se konal Tělovýchovný den. Se svým pořadem vystoupily děti mateřské školy, národní školy a složky Sokola. Účast asi 250 osob.
- 31. 10. 1953 Byla provedena na obci **sbírka na obnovu válkou postižené Koreje**. Sbírkou provedly dvojice vybrané MVNF. Na fond solidarity bylo odesláno 675 Kčs.